

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobce: **X**, nar. **X**, bytem **X**, zastoupen Mgr. Janem Pacovským, LL.M., advokátem, se sídlem Čelakovského sady 433/10, Praha 2, proti žalovaným: **1) Policie České republiky, Policejní prezidium ČR**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, **2) Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kongresová 1666/2, Praha 4, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu,

takto:

- I. Žaloba **se** v části směřující proti žalovanému č. 1) **odmítá**.
- II. Žaloba **se** v části směřující proti žalovanému č. 2) **zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal určení, že pokyn, kterým byl dne 11. 9. 2017 v souvislosti s trestní věcí vedenou 2. oddělením Odboru hospodářské kriminality, Služby kriminální policie a vyšetřování, Obvodního ředitelství policie Praha III, č.j. KRPA-443147/TČ-2016-001392, příslušníkem veřejného ozbrojeného sboru vyzván, aby se podrobil identifikačním úkonům ve smyslu ustanovení § 65 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii“), byl nezákonný. Žalobce v podané žalobě navrhoval, aby soud žalovanému č. 1 zakázal, aby v souvislosti s prověřováním nebo vyšetřováním trestného činu zkreslování o stavu hospodaření a jmění ve smyslu ustanovení § 254 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“) po žalobci dále

požadoval, aby se podrobil identifikačním úkonům ve smyslu ustanovení § 65 zákona o Policii.

- [2] Na základě poučení zdejšího soudu, které soud učinil prostřednictvím usnesení ze dne 18. 10. 2017, č.j. 6A 198/2017-36, upravil žalobce podáním ze dne 22. 10. 2017 podanou žalobu tak, že navrhl vstup žalovaného č. 2 do řízení, přičemž zároveň upravil žalobní petit.
- [3] V podané žalobě ze dne 15. 9. 2017 žalobce uvedl, že výzvou 2. oddělení Odboru hospodářské kriminality, Služby kriminální policie a vyšetřování, Obvodního ředitelství policie Praha III ze dne 23. 8. 2017, č.j. KRPA-443147/TČ-2016-001392, byl vyzván, aby se dne 12. 9. 2017 dostavil k podání vysvětlení podle ustanovení § 158 odst. 7 trestního řádu. Dne 11. 9. 2017 žalobce telefonicky kontaktoval policejním orgánem s omluvou z podání vysvětlení v nařízeném termínu a se žádostí, aby bylo podání vysvětleno přesunuto na jiný termín. Policejní orgán žádosti vyhověl a stanovil nový termín na 18. 9. 2017. Při tomto telefonickém hovoru pak policejní orgán žalobce neformálně uvědomil o tom, že žalobci bude při plánovaném úkonu sděleno obvinění a že v návaznosti na sdělení obvinění budou učiněny identifikační úkony ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 zákona o Policii. Žalobce uvedl, že s provedením identifikačních úkonů nesouhlasí, neboť jsou v daném případě nezákonné. Zdůraznil, že předmětná trestní věc se týká podezření ze spáchání trestného činu dle ustanovení § 254 trestního zákoníku, k němuž není provedení identifikačních úkonů způsobilé sloužit k účelu stanovenému v ustanovení § 65 odst. 5 zákona o Policii.
- [4] Žalobce označil předmětný zásah policejního orgánu za nezákonný, neboť účel identifikačních úkonů spočívá v předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti. Tento zákonem definovaný účel je pak neplněn především u násilné kriminality, avšak v případě hospodářské kriminality získané důkazní prostředky (otisky prstů, vzorky DNA apod.) postrádají relevantní důkazní hodnotu. Dále namítal, že se jedná o výrazný zásah do jeho práv, který není odůvodněn žádnou potřebou veřejného zájmu. Dochází tak k zásahu do jeho ústavně zaručeného práva na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí dle čl. 7 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Svou argumentaci pak žalobce podpořil odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva.
- [5] V doplnění žaloby ze dne 19. 9. 2017 žalobce uvedl, že v předmětné věci bylo již usnesením ze dne 28. 6. 2017 zahájeno trestní stíhání proti X, nar. X, bytem X, jenž byl v letech 2012 a 2013 společně se žalobcem jednatelem společnosti HD stavební s.r.o., se sídlem Roháčova 145/14, Praha 3, IČ: 290 18 501. Právě v souvislosti s působením v této společnosti jsou oba prověřováni, resp. vyšetřováni. Dále uvedl, že o plánovaném konání identifikačních úkonů ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 zákona o Policii byl vyrozuměn pouze telefonicky. Obava, že identifikační úkony budou skutečně provedeny, nebyla neopodstatněná, neboť vůči X již tyto byly provedeny oddělením hospodářské kriminality, Územního odboru Havlíčkův Brod, Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, a to pod sp.zn. KRPJ-86086/ČJ-2017-161681, na základě dožádání policejního orgánu.
- [6] Žalovaný č. 1 v písemném vyjádření ze dne 26. 10. 2017 k podané žalobě navrhoval její zamítnutí. Uvedl, že žalobce byl prostřednictvím své obhájkyne o plánovaném provedení identifikačních úkonů s jeho osobou po sdělení obvinění z úmyslné trestné činnosti neformálně telefonicky vyrozuměn policejním orgánem. V současnosti je však žalobce již osobou obviněnou, přičemž předmětné trestní řízení není pravomocně ukončeno. Uvedl,

že identifikační úkony nebyly Policií ČR s osobou žalobce do současné doby provedeny. Žalovaný uvedl, že samotné neformální telefonické sdělení nebylo nadáno schopností zasáhnout do právní sféry žalobce, a to zvláště za situace, že žalobce uvedené nerespektoval a následně k jeho osobě nebyly činy žádné další úkony, které by bylo možné označit za trvání či opakování nezákonného zásahu (telefonické neformální sdělení nebylo ani spojeno s poučením o následcích jeho nesplnění). Dle žalovaného tak nejsou splněny první dvě podmínky pro důvodnost poskytnutí ochrany před nezákonným zásahem (viz dále v tomto rozsudku). Uvedl, že soudní řád správní nepočítá s ochranou před aktuálně neexistujícími zásahy, ale ani před zásahy, kterou mohou teprve v budoucnu nastat.

- [7] Žalovaný č. 1 dále uvedl, že uvedený postup policie vůči žalobci nebyl nezákonný, neboť potřeba využití předmětného zákonného oprávnění je ve vztahu k žalobci odůvodněna hlediska předcházejícího úmyslného protiprávního jednání, čímž je odůvodněna i přiměřenost zásahu z hlediska proporcionality. V případě žalobce se dle žalovaného jedná o postup ospravedlnitelný a přiměřený vzhledem k cíli, jímž je ochrana práv a svobod, ochrana bezpečnosti a zajištění veřejného pořádku. Žalovaný dále upřesnil, že u osoby žalobce nebylo požadováno provedení identifikačních úkonů podle ustanovení § 114 trestního řádu, jímž je jednoznačně stanoven účel využití získaných osobních údajů pro potřeby vyšetřování konkrétního trestného činu (zajištění důkazu), nýbrž se jedná o postup provedení identifikačních údajů podle ustanovení § 65 zákona o Policii, jehož aplikace nemá vztah pouze ke konkrétnímu trestnímu řízení, ale obecně k plnění úkolů Policie za účelem budoucí identifikace. Uvedl, že ustanovení § 65 zákona o Policii neslouží ke zjištění totožnosti v konkrétním okamžiku, ale ke sběru vymezeného okruhu údajů, které mají umožnit identifikaci osoby v budoucnu. Dále se žalovaný obsáhle vyjádřil k nezbytnosti provádění identifikačních úkonů, která je dána z důvodů kriminalistických.
- [8] K žalobcem namítané nedůvodnosti, neodůvodněnosti a svévolnému provedení identifikačních úkonů u jeho osoby žalovaný č. 1 uvedl, že z ustanovení § 65 zákona o Policii jsou zcela zřejmé zákonné limity a kritéria aplikace, která zákonodárce stanovil. Dále žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č.j. 4 As 168/2013 týkající se posouzení oprávněnosti uchovávání profilu DNA u pachatele úmyslné trestné činnosti hospodářského charakteru.
- [9] Žalovaný č. 1 proto shrnul, že při předmětném postupu Policie České republiky bylo využito ve vztahu k žalobci, osobě obviněné ze spáchání úmyslné trestné činnosti, zákonem založeného oprávnění, aby Policie České republiky mohla dostat splnění svých povinností při předcházení, odhalování, vyšetřování trestných činů a stíhání pachatelů. Vůči žalobci jde o postup ospravedlnitelný a přiměřený vzhledem k cíli, jímž je ochrana práv a svobod, ochrana bezpečnosti a zajištění veřejného pořádku. Namítaný postup byl tedy proveden zcela v souladu s platnou právní úpravou, a to za účelem zabezpečení plnění úkolů Policie České republiky v rámci odhalování trestné činnosti, a z tohoto důvodu jej nelze dle žalovaného považovat za nezákonný zásah. Potřeba využití zákonného oprávnění dle ustanovení § 65 zákona o Policii je ve vztahu k žalobci odůvodněna hlediskem předcházejícího úmyslného protiprávního jednání, čímž je odůvodněna i přiměřenost zásahu z hlediska zásady proporcionality. Je žádoucí a nezbytné zákonná oprávnění důsledně využívat, aby byla Policie České republiky schopna plnit své zákonné úkoly a dostat tak očekávání široké veřejnosti plnit tyto řádným způsobem. Úkolem Policie České republiky je odhalovat trestnou činnost, stíhat trestné činy a chránit tak před touto škodlivou činností společnost. Aby mohla Policie České republiky plnit řádně a včas tyto

úkoly, musí k tomu logicky disponovat i odpovídajícími nástroji. Při absentujícím oprávnění postupu dle předmětného ustanovení, tak, jak je v současné době nastaven, by Policie České republiky *de facto* chyběly kriminalistické nástroje vedoucí k objasňování trestných činů a odhalování jejich pachatelů.

- [10] Žalovaný č. 2 v písemném vyjádření k podané žalobě uvedl, že se plně ztotožňuje s vyjádřením předloženým ze strany žalovaného č. 1. Uvedl, že v předmětné trestní věci policejní komisař obviněnému, resp. jeho obhájci, telefonicky sdělil, že v rámci výsledku, dohodnutého s tímto obhájcem, budou s osobou žalobce po ukončení výsledku dne 18. 9. 2017 provedeny identifikační úkony podle ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona o Policii za účelem získání osobních údajů pro účely budoucí identifikace. Žalobce se z dohodnutého či nařízeného výsledku omluvil. Naposledy byl termín výsledku stanoven na 26. 10. 2017 s tím, že ve vyrozumění bylo písemně a výslovně vyšetřovatelem uvedeno, že identifikační úkony po provedení výsledku obviněného nebudou provedeny. Identifikační úkony tedy provedeny nebyly, žalobce byl pouze o možnosti jejich realizace informován telefonicky prostřednictvím svého právního zástupce a písemně dne 11. 10. 2017 policejní orgán žalobci sdělil, že identifikační úkony provedeny nebudou. Dále žalovaný č. 2 uvedl, že potřeba využití předmětného zákonného oprávnění je ve vztahu k žalobci odůvodněna hlediskem důvodného podezření z předcházejícího úmyslného protiprávního jednání, přičemž následně uváděl prakticky totožná tvrzení, jako žalovaný č. 1 ve svém vyjádření k žalobě.
- [11] Žalobce podal k vyjádření žalovaného č. 1 repliku ze dne 11. 12. 2017, ve které uvedl, že odebrání a uchování pestré škály osobních údajů je způsobilé přivodit mu vážnou újmu. K právní úpravě provádění identifikačních úkonů a uchovávání jejich výstupů uvedl, že tato je velmi obecná, přičemž umožňuje *de facto* Policii ČR provádět identifikační úkony vůči všem osobám obviněným z úmyslného trestného činu, a to bez ohledu na povahu a závažnost trestného činu a bez ohledu na praktickou využitelnost odebraných vzorků při vyšetřování předmětného typu trestné činnosti. Možnost uchovávání a případně doba uchování odebraných vzorků pak nejsou zákonem upraveny vůbec. Tento stav žalobce označil za rozporný s čl. 4 odst. 2 a 4, čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny, ale rovněž s čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dále uvedl, že stávající právní úpravu odběru a uchovávání genetických vzorků a profilů podrobil kritice Úřad pro ochranu osobních údajů již v roce 2009. Žalobce proto označil zákonnou právní úpravu za zjevně protiústavní.
- [12] Žalobce dále v replice uvedl, že v době, kdy byl žalovaným č. 2 informován o jeho záměru provést identifikační úkony, tak nebyl obviněným ani osobou, které bylo sděleno podezření pro spáchání trestného činu. V dané době byl žalobce ve smyslu trestního řádu pouze prověřovaným. Za zcela nepřipustné pak označil jakékoli uchovávání odebraných vzorků a jejich výstupů. Výklad, kdy oprávnění k jejich uchování je dáno již oprávněním je odebrat, označil za nepřipustně extenzivní. Rovněž pak přesvědčení žalovaného č. 1, že odebrání a uchovávání vzorků všech osob podezřelých a obviněných z úmyslných trestných činů je žádoucí a nezbytné k naplňování cílů Policie ČR, je dle žalobce zcela mylné. Dále uvedl, že v Národní databázi DNA jsou jednotlivé profily uchovávány po značnou dobu, přičemž v případě žalobce by za určitých podmínek mohly být uchovány až do roku 2076, což je dle žalobce naprosto neadekvátní doba.
- [13] Dále žalobce zdůraznil, že na základě usnesení státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 3 ze dne 30. 10. 2017, č.j. 1 ZT 155/2017-23, již není obviněným ze

spáchání zločinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle ustanovení § 254 odst. 1 aliena 3, odst. 4 trestního zákoníku, v souvislosti s nímž žalovaný č. 2 zamýšlel provést identifikační úkony. Usnesení o zahájení trestního stíhání bylo státní zástupkyní vyhodnoceno jako vadné po formální i obsahové stránce. Dále uvedl, že žalovaný č. 1 ve svém vyjádření neuvedl žádné konkrétní okolnosti, na jejichž základě je právě žalobce třeba považovat za nebezpečného nebo potenciálně rizikového. Žalobce namítal, že pouze na základě vypracování dokumentu formálně označeného jako „usnesení o zahájení trestního stíhání“ není možné bez omezení sbírat a uchovávat citlivé osobní údaje, neboť provádění identifikačních úkonů by vždy mělo být posuzováno s ohledem na konkrétní okolnosti jednotlivého případu, s ohledem na typovou závažnost trestné činnosti, využitelnost zajištěných materiálů a potenciální nebezpečnost pachatele pro společnost.

- [14] Soud v průběhu řízení zjistil, že v obdobné věci vedené u zdejšího soudu pod sp.zn. 10 A 150/2015, dospěl soud k závěru, že ustanovení § 65 odst. 1 zákona o Policii ve slovech „*a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení*“ spolu s ustanovením § 65 odst. 5 zákona o Policii je v rozporu s ústavním pořádkem, a proto předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení těchto ustanovení podle čl. 95 odst. 2 Ústavy. Šestý senát městského soudu proto usnesením ze dne 28. 5. 2020, č.j. 198/2017-103, rozhodl podle ustanovení § 48 odst. 3 písm. d) o přerušení řízení.
- [15] Ústavní soud o předloženém návrhu rozhodl nálezením ze dne 22. 3. 2022, sp.zn. Pl.ÚS 7/18 tak, že návrh na zrušení ustanovení § 65 odst. 1 zákona o Policii ve slovech „*a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení*“ zamítl a ve zbytku návrh městského soudu odmítl. Tím odpadl důvod, pro který bylo řízení u zdejšího soudu přerušeno, a proto soud usnesením ze dne 21. 7. 2022, č.j. 6A 198/2017-105, rozhodl v souladu s ustanovením § 48 odst. 6 s.ř.s. o pokračování v řízení.
- [16] Podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.
- [17] Žalobce s projednáním věci samé bez jednání souhlasil, žalovaní se ve stanovené lhůtě nevyjádřili. Soud tedy postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl o věci samé bez jednání.
- [18] Soud posoudil věc následovně:
- [19] Soud nejprve k výroku I. rozsudku, že již v usnesení ze dne 18. 10. 2017, č.j. 6A 198/2017-36, seznámil žalobce se svým právním názorem, že označení žalovaného v podané žalobě (žalovaný č. 1) neodpovídá samotnému žalobní tvrzení, neboť dle ustanovení § 83 s.ř.s. je žalovaným správním orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.
- [20] Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žalovaný č. 1 není v dané věci pasivně legitimován, neboť účelem získání údajů o žalobci podle ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona o Policii ČR je budoucí identifikace, tedy vytvoření databáze údajů, které lze využít při odhalování jiné trestné činnosti. Soud měl proto za to, že z hlediska formy

činnosti policie zde převažuje prvek evidenční, a proto lze na postup policie podle ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona o Policii ČR nahlížet jako na činnost správního orgánu směřující k získání osobních údajů, které jsou následně evidovány v informačních systémech policie a poté i policií využívány k odhalování trestné činnosti. Žalobou napadený zásah, tj. předvolání žalobce za účelem získání jeho osobních údajů pro účely budoucí identifikace podle ustanovení § 65 zákona o Policii ČR, tak lze přičítat policii jako správnímu orgánu, nikoli policii jako bezpečnostnímu sboru. Městský soud proto měl na rozdíl od žalobce za to, že v případě výzvy k podrobení se identifikačním úkonům podle ustanovení § 65 zákona o Policii ČR příslušný policejní orgán, v této věci dle žalobního tvrzení Policie ČR, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, které je nadřízeným správním orgánem Policie ČR, Obvodního ředitelství policie III, Služby kriminální policie a vyšetřování, 2. oddělení Odboru hospodářské kriminality, jehož příslušníci tvrzený nezákonný zásah provedli, jedná v postavení správního orgánu. V takovém případě pak nepřislouší postavení žalovaného Policejnímu prezidiu ČR, neboť se nejedná o zásah ozbrojeného sboru. V této souvislosti pak odkázal na judikaturu správních soudů, např. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2016, č.j. 9A 232/2015-104, či na nález Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2014, sp.zn. IV.ÚS 1202/14, kde jako pasivně legitimovaná strana v řízení vystupovalo Krajské ředitelství policie hlavního města Praha, resp. Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje.

- [21] Jelikož žalobce v reakci na výzvu soudu podal pouze návrh na přistoupení účastníka na straně žalované (Policie ČR, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy), aniž by vůči původnímu žalovanému (Policie ČR, Policejní prezidium ČR) vzal podanou žalobu zpět, tak soudu nezbylo, než žalobu v části směřující proti žalovanému č. 1 podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s. odmítnout. Toto ustanovení stanoví, že nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením návrh odmítne, jestliže nejsou splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný, resp. nebyl přes výzvu soudu odstraněn.
- [22] Výše uvedený závěr pak podporuje i recentní judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2020, č.j. Nad 22/2020-35 a ze dne 17. 5. 2022, č.j. Nad 71/2022-88 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2022, č.j. 9 As 124/2018-46, a ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 As 241/2019-46 a 5 As 254/2019-49), z níž vyplývá, že v dané věci by měl být žalovaným právě žalovaný č. 2, neboť je to právě příslušné krajské ředitelství policie, které je správním orgánem, jemuž je přičitatelné jednání podřízeného útvaru policie, který vydal pokyn k podrobení se identifikačním úkonům podle ustanovení § 65 zákona o Policii, v němž žalobce spatřuje nezákonný zásah.
- [23] Podle ustanovení § 82 s.ř.s. se každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
- [24] Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 17. 3. 2005, č.j. 2 Aps 1/2005-65) je pro poskytnutí ochrany podle ustanovení § 82 s. ř. s. nezbytné kumulativní splnění pěti podmínek: „žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením ("zásahem" v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka)“; není-li byt jediná z těchto podmínek naplněna, nelze ochranu poskytnout.

Podmínka č. 6, spočívající v trvání zásahu či jeho důsledků anebo v hrozbě jeho opakování, byla s účinností od 1. 1. 2012 novelou soudního řádu správního provedeného zákonem č. 303/2011 Sb. zrušena. Judikatura vztahující se ke zbývajícím podmínkám je však i nadále použitelná.

- [25] Pojmy „zásah, pokyn, donucení“ soudní řád správní nedefinuje a obecně je nedefinuje ani žádný jiný právní předpis. Soudní řád správní pro všechny tři pojmy zakládá legislativní zkratku „zásah“. Za zásah lze považovat úkony orgánu státní správy v rámci výkonu veřejné moci, které bezprostředně přímo zasahují do právních poměrů osob, vůči nimž je úkon směřován. Samotný zásah bývá zpravidla neformální v tom smyslu, že mu nepředchází žádná formální procedura, jde zpravidla o faktický úkon, kterým je zasazeno do právních poměrů osoby, přitom musí jít o takový úkon, který není rozhodnutím (tj. rozhodnutím ve smyslu legislativní zkratky uvedené v ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s.). Většinou půjde o aktivní úkony správních orgánů, nelze však vyloučit, že za zásah lze považovat i pasivitu správních orgánů (tedy nečinnost), aby však šlo o zásah podle ustanovení § 82 s.ř.s. musí se pasivita (nečinnost) tohoto orgánu vztahovat rovněž k takovým úkonům, které nejsou rozhodnutím.
- [26] Podle ustanovení § 65 odst. 1 zákona o Policii, v rozhodném znění: *„Policie může při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u*
a) osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu,
b) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu,
c) osoby, již bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo
d) osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena,
snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení.“
- [27] Podle ustanovení § 65 odst. 5 téhož zákona: *„Policie osobní údaje získané podle odstavce 1 zlikviduje, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.“*
- [28] K ústavnosti předmětné právní úpravy soud odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2022, Pl.ÚS 7/18, v němž se v bodech 54. a 56. Ústavní soud zabýval obecnými východisky, v bodech 57. až 64. ústavněprávním rozměrem dané problematiky a v bodech 65. až 70. závazky z mezinárodního práva. V bodech 72. až 78. se následně zabýval posouzením povahy předvolání k odběru biologického materiálu, v bodech 79. až 86 posoudil právní úpravu z hlediska jejího souladu s právem na nedotknutelnost osoby podle čl. 7 odst. 1 Listiny, když dospěl k závěru že *„postupem podle § 65 zákona o policii využívá policie zákonem založené oprávnění, aby mohla dosátní splnění svých povinností při předcházení, odhalování, vyšetřování trestných činů a stíhání pachatelů. Jde o postup ospravedlnitelný a přiměřený vzhledem k ústavně legitimnímu cíli, jímž je ochrana práv a svobod, ochrana bezpečnosti a majetku a zajištění veřejného pořádku (srov. § 2 zákona o policii).“* V bodech 87. až 91 se Ústavní soud zabýval posouzením předmětné právní úpravy z hlediska práva na informační sebeurčení podle čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny. V bodech 92. až 100. Ústavní soud posuzoval dostatečnou přesnost právní úpravy. Mimo jiné uvedl, že *„právní úprava*

obsažená v § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii je sice možná široká ve své personální působnosti, když může být uplatněna mj. vůči všem osobám podezřelým nebo obviněným ze spáchání jakéhokoli úmyslného trestného činu či vůči všem osobám, které jsou za spáchání takového trestného činu ve výkonu trestu odnětí svobody, nelze ale konstatovat, že je neurčitá, nejasná nebo příliš abstraktní. Ze souvisejících právních předpisů (trestní zákoník a trestní řád) je zcela zjevné, kdo je osobou obviněnou či podezřelou, kdo je osobou ve výkonu trestu, i co je to úmyslný trestný čin. (...) Ze znění § 65 zákona o policii jsou rovněž zřejmé zákonné limity a kritéria použití, která zákonodárce stanovil. Stěžejním kritériem pro hypotézu obsaženou v § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii je subjektivní stránka trestného činu, která vypovídá o vnitřním vztahu pachatele k trestnému činu. Úmyslná trestná činnost obsahuje složku vědění i složku volní, směřující k realizaci určitých skutečností zakládajících trestný čin. Pachatel úmyslného trestného činu chce spáchat trestný čin, popř. je s jeho spácháním srozuměn, vědomě tedy porušuje zákon. Považoval-li zákonodárce zjevně za důležité, aby policie měla možnost získávat identifikační údaje u všech úmyslných trestných činů, nemá Ústavní soud proti takovému pojetí (byť poměrně širokému) výhrady. Zásah do základních práv ve veřejném zájmu spočívající v povinnosti podrobit se odběru biologického materiálu, popř. zjištění dalších identifikačních znaků, je třeba považovat za ospravedlnitelný.“

- [29] S odkazem na závěry Ústavního soudu proto soud dospěl k závěru, že není splněna třetí podmínka pro poskytnutí ochrany podle ustanovení § 82 s.ř.s. uvedená výše, neboť uvedený zásah nebyl proveden podle protiústavní právní úpravy, jak namítal žalobce, což by samo o sobě způsobovalo nezákonnost vytýkaného zásahu.
- [30] V daném případě totiž soud dospěl k závěru, že ve vztahu k žalobci jsou naplněny pouze podmínky č. 4 a 5 uvedené výše, neboť tvrzený zásah byl nepochybně zaměřen přímo proti žalobci a jednalo se o zásah správního orgánu, který nebyl rozhodnutím. Zbývající dvě podmínky (č. 1 a 2) však dle názoru soudu předmětný zásah rovněž nesplňuje.
- [31] K těmto dvěma podmínkám, které spolu bezprostředně souvisí a které nelze dle názoru soudu posuzovat izolovaně, soud uvádí, že pouhé telefonické vyrozumění o možnosti provedení identifikačních úkonů ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 zákona o Policii po provedení výslechu obviněného (tj. žalobcem namítaný nezákonný zásah, resp. pokyn příslušného policejního komisaře), tyto podmínky nemůže naplnit. Ze skutečnosti, že zásah spočívající v odebrání biologických vzorků – jmenovitě DNA – potenciálně hrozí již při doručení předvolání (resp. v nyní projednávaném případě dokonce již při neformálním telefonickém sdělení), nelze vyvozovat, že již k zásahu došlo. O relevantní (skutečný) „zásah“, by mohlo v dané věci jít až v případě, kdyby byl žalobce na policejní služebně vyzván, aby se podrobil odběru biologických vzorků, a nepodrobil-li by se, tak by mu byla uložena pořádková pokuta, příp. byl k tomuto odběru přinucen (ustanovení § 114 odst. 4 trestního řádu).
- [32] Nic z toho se však v dané věci nestalo, neboť žalobce podal správní žalobu prakticky ihned (dne 15. 9. 2017) po sdělení neformální telefonické informace (dne 11. 9. 2017), že se dne 18. 9. 2017 má dostavit na služebnu, kde mu budou po sdělení obvinění provedeny identifikační úkony. Následně se pak ani v daný den 18. 9. 2017 na služebnu s omluvou a vysvětlením, že podal proti pokynu ze dne 11. 9. 2017 správní žalobu, nedostavil. Tyto skutečnosti vyplývají z dokladů předložených žalovanými, a to zejména z Výzvy k podání vysvětlení podle § 158 odst. 7 trestního řádu ze dne 23. 8. 2017, č.j. KRPA-443147-147/TČ-2016-001392, a z Úředního záznamu ze dne 18. 9. 2017, č.j. KRPA-443147-154/TČ-2016-001392.

- [33] Z pouhé skutečnosti, že byl žalobce neformálně telefonicky informován o provedení identifikačních úkonů, ještě dle názoru soudu nevyplývá přímý zásah do jeho základních práv a svobod. Soud se tak ztotožnil s argumentem žalovaného č. 1, že samotné neformální telefonické sdělení, nadto bez poučení o následcích jeho nesplnění, nebylo vůbec nadáno schopností zasáhnout do právní sféry žalobce, a to tím spíše, že žalobce uvedené nerespektoval a že za toto nerespektování nebyl nijak sankcionován či že nebyl k provedení identifikačních úkonů přinucen.
- [34] V těchto skutečnostech soud spatřuje odlišnost od nedávné judikatury Nejvyššího správního soudu, srov. rozsudky ze dne 17. 5. 2022, č.j. 9 As 124/2018-46, a ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 As 241/2019-46 a 5 As 254/2019-49. Předmětem těchto rozsudků byl nezákonný zásah spočívající v předvolání k provedení identifikačních úkonů, resp. v případě věci vedené sp.zn. 9 As 124/2018 spočívající dokonce již v následném vynucení odebrání identifikačních údajů (zejména vzorku DNA). Nejvyšší správní soud v těchto rozsudcích dovodil, že ačkoliv byla v daných případech naplněna zákonná podmínka (subjektivní stránka trestného činu) ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona o Policii, žalovaní měli rovněž zvážit proporcionalitu potenciálního zásahu do práva na informační sebeurčení tehdejších žalobců. Jakkoliv soud závěry těchto rozsudků plně respektuje, tak nedospěl k závěru, že jsou aplikovatelné na nyní projednávanou věc, neboť zde správní orgán nikdy žalobce formálně k provedení identifikačních úkonů nevyzval a tyto ostatně ani nikdy nebyly žalobci odebrány. Žalobcovy obavy, na kterých postavil svou obranu, se tak ukázaly být naprosto neodůvodněnými.
- [35] Žalobce tak podal dle názoru soudu svou žalobu na ochranu před nezákonným zásahem *de facto* předčasně. Toto tvrzení soudu však neznamená, že by soud žalobce snad nutil, aby se nechal k provedení identifikačních úkonů předvést (nebo donutit např. pořádkovou pokutou), ale znamená pouze to, že žalobce podal svou žalobu dříve, než vůbec bylo do jeho právní sféry zasazeno. A to z toho důvodu, že za zásah dle názoru soudu nelze považovat pouhé neformální telefonické sdělení o možnosti provedení identifikačních úkonů, ale je třeba za něj považovat až předvolání či jinou formalizovanou výzvu k odběru identifikačních údajů, s níž by byl spojen rovněž negativní následek jejího neuposlechnutí. To se však v daném případě nestalo, neboť žalobce se k úkonu spočívajícímu ve sdělení obvinění, na něž mělo navazovat provedení identifikačních úkonů, vůbec nedostavil.
- [36] Z uvedených důvodů proto soud považuje námitky žalobce týkající se účelu provedení identifikačních úkonů ve vztahu k trestnému činu podle ustanovení § 254 trestního zákoníku (zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění), což je trestný čin hospodářského charakteru, za této skutkové situace za naprosto irrelevantní, neboť „řízení“ před správními orgány ještě k datu podání žaloby dle názoru soudu vůbec nedospělo do takového stadia, že by se příslušný policejní orgán měl zabývat nejen subjektivní stránkou trestného činu, ale rovněž také proporcionalitu daného „zásahu“.
- [37] K odkazu žalobce na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva S. a Marper proti Spojenému království lze ve shodě s Ústavním soudem uvést, že ESLP se zabýval především otázkou, zda je (až následně) uchovávání otisků prstů a biologických vzorků a profilů DNA u osob, které byly podezřelé ze spáchání konkrétní trestné činnosti, jež ale nebyly odsouzeny, ospravedlnitelné podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy. K samotnému prvotnímu odběru biologických vzorků ESLP pouze připomenul, že je určen ke zjištění spojitosti mezi konkrétní osobou a jednotlivým trestným činem. Vztaženo na nyní posuzovanou věc, rozsudek ESLP S. a Marper proti Spojenému království se týká v podstatě pouze

uchovávání biologických vzorků a z nich získaných profilů DNA, které jsou upraveny v ustanovení § 65 odst. 5 zákona o Policii. K aplikaci tohoto ustanovení v daném případě vůbec nedošlo, neboť biologické vzorky žalobci vůbec nebyly odebrány. Námitky žalobce ohledně doby uchovávání biologických vzorků (profilu DNA), tak zůstaly čistě v hypotetické rovině.

[38] Z uvedených důvodů proto soud dospěl k závěru, že žalobu směřující vůči žalovanému č. 2 je třeba zamítnout jako nedůvodnou podle ustanovení § 87 odst. 3 s.ř.s., neboť označený zásah soud neshledal nezákonným (viz výrok II. rozsudku).

[39] Výrok III. o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovaným žádné náklady v řízení nevznikly, a zároveň ustanovením § 60 odst. 3 věta první, dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20. října 2022

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu